

Ontvankelijkheid voor gezondheidstoets zoönosen**Aanleiding**

De gemeente Landerd heeft Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland (Bureau GMV) en de afdeling Infectieziektenbestrijding van de GGD Hart voor Brabant gevraagd te adviseren over de gezondheidsaspecten die de gemeente moet meewegen in haar considerans van vergunningverlening in het kader van individuele veehouderijen. Aanvankelijk werd de gezondheidkundige beoordeling gemaakt met de indicatoren geur, fijn stof en zoönosen. Eind 2014 is de geurverordening en geurgebiedsvisie van Landerd vastgesteld. Vanaf 2015 wordt daarom enkel nog advies gevraagd met betrekking tot zoönosen.

Dit document beschrijft de informatie die Bureau GMV nodig heeft om een advies te kunnen opstellen. Deze informatie is gebaseerd op het aanvullend toetsingsinstrument gezondheid en veehouderij¹ dat Bureau GMV heeft ontwikkeld samen met de gemeenten Oirschot, Reusel-De Mierden en Gemert-Bakel.

Achtergrond zoönosen en gezondheid

Omwonenden van veehouderijen kunnen een verhoogde blootstelling aan onder meer geur, fijn stof, endotoxinen en biologische agentia hebben. Van geur is bekend dat dit kan leiden tot (ernstige) hinder en andere gezondheidsklachten zoals misselijkheid en hoofdpijn.

Van veegerelateerd fijn stof, endotoxinen en biologische agentia is bekend dat deze tot gezondheidseffecten zoals luchtwegklachten en van dier-op-mens overdraagbare infectieziekten (zoönosen) kunnen leiden. Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen die zich via de lucht verspreiden naar mensen, via direct contact tussen dier en mens of via voedsel. Voor omwonenden zijn vooral de via de lucht overdraagbare aandoeningen van belang. De belangrijkste zijn Q-koorts en influenza (vogelgriep, varkensgriep). De aanwezige veehouderijbedrijven zorgen voor een (mogelijke) verhoogde blootstelling aan via de lucht overdraagbare zoönosenverwekkers die leiden tot een verhoogd risico op infectieziekten. Het is nog niet goed inzichtelijk vanaf welke concentraties of binnen welke afstand tot aan veehouderijen het risico verhoogd is.

¹ Aanvullend toetsingsinstrument. Een risico-inventarisatie en –evaluatie voor gezondheid bij veehouderij. Nijdam, et.al, 2013.

Gezondheidstoets zoönosen

Om een gezondheidkundige boordeling te kunnen maken, wordt voor de locatie waar de vergunning voor wordt aangevraagd een aantal algemene en specifieke gegevens gevraagd.

Het aanvullend toetsingsinstrument bevat diverse maatregelen die de verspreiding en uitstoot van zoönosenverwekkers voorkomen dan wel beheersen. Met behulp van diverse maatregelen kan de verspreiding en uitstoot van deze zoönosenverwekkers en bacteriën voorkomen dan wel beheerst worden. Om een goede inschatting te kunnen maken is het voor de GGD van belang dat de ondernemer de maatregelen zo precies mogelijk beschrijft en een korte toelichting geeft waarom dergelijke maatregelen wel of niet toegepast zijn. De tabellen 'maatregelen' kunnen hier richting aan geven.

Vragen voor ondernemer	Toelichting	Antwoorden door ondernemer
Bedrijf		
Welke diersoort(en) worden bedrijfsmatig gehouden? - Vergunde (huidige) situatie - Aangevraagde (toekomstige) situatie	Als er meerdere diersoorten op één bedrijf zijn kan dit een risico vormen voor de verspreiding van zoönosen. Dit voor zowel de vergunde als aangevraagde situatie. Uitgangspunt is dat er op bedrijfsmatig niveau geen varkens en pluimvee op één bedrijf samen gehouden mogen worden in verband met het risico op transmissie en vermenging van influenzavirus. Ook het bedrijfsmatig samenhouden van verwante soorten als rundvee en kleine herkauwers (schapen/geiten) en kleine herkauwers onderling wordt afgeraden (o.a. vanwege Q koorts), tenzij er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering. Voor de combinatie rundvee en varkens gelden er op dit moment geen zwaarwegende argumenten in kader van infectierisico's mits er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering.	Op dit moment zijn er nog geen dieren vergund. In de toekomst komt er melkvee en jongvee.
Wat is de omvang van het bedrijf (in dieren aantallen)? - Vergunde (huidige) situatie	Het is in het kader van dier- en volksgezondheid belangrijk om te weten hoeveel dieren er op een bedrijf (beroepsmatig) gehouden worden, en of er sprake is van een toe- of afname in dieren aantallen	Melkvee: 199 stuks Jongvee: 140 stuks

- Aangevraagde (toekomstige) situatie	ten opzichte van de vergunde situatie.	
Wat zijn de afstanden van het bedrijf tot nabijgelegen gevoelige bestemmingen? - Vergunde (huidige) situatie - Aangevraagde (toekomstige) situatie	Tot gevoelige bestemmingen worden gerekend woningen (niet zijnde bedrijfswoningen), scholen, zorginstellingen, etc. Het RIVM (Maassen, 2012) concludeert dat door toenemende afstand verdunning van biologische agentia in het milieu plaats vindt waardoor blootstelling lager wordt. Het hanteren van een bepaalde afstand tussen veehouderijbedrijf en woningen heeft daardoor een gunstig effect op de blootstelling van omwonenden aan geur, fijn stof, endotoxinen en zoönotische agentia.	De afstand tot de dichtstbijzijnde woning (niet zijnde een bedrijfswoning) bedraagt 200 meter.
Hoeveel gevoelige bestemmingen bevinden zich in een straal van 2 km rondom het bedrijf?	Dit is om een beeld te vormen hoeveel mensen mogelijk worden blootgesteld.	Ongeveer 100
Hoe is het bedrijf gelegen ten aanzien van gevoelige bestemmingen (kaart van de omgeving)?	Bureau GMV vraagt om een kaart van de omgeving, omdat zo de ligging van het bedrijf ten opzichte van gevoelige bestemmingen en andere veehouderijen inzichtelijk wordt.	Zie bijlage 1

Wat is de afstand van het bedrijf tot de dichtstbijzijnde veehouderij en wat voor diersoort houdt men daar?		75 meter, (peelweg 29). Daar worden varkens gehouden.
Door welke vegetatie en bebouwing wordt het bedrijf omringd?	De vegetatiedichtheid en bodemomstandigheden zijn factoren die invloed hebben op de verspreiding van micro-organismen. Micro-organismen zullen zich in een bosrijke of vochtige omgeving minder makkelijk verspreiden dan in een droge of open omgeving. Daarom vraagt de GGD een beschrijving van deze lokale gebiedsomstandigheden.	Voor rundveestallen is het van belang dat er een sprake is van een goede ventilatie. Om deze reden is niet gewenst om rondom de stallen groene wallen aan te planten. Wel zullen er bomen langs de stal worden gerealiseerd. De sleufsilo's worden wel omzoomd met een groene wal.
Diergezondheid		
Wordt het bedrijf begeleid door een vaste dierenarts? (vermeld hierbij bij voorkeur de naam van de dierenarts)	Begeleiding van een vaste dierenarts geeft aan hoe vaak de gezondheid van de dieren op het bedrijf gecontroleerd wordt. Hierbij vragen we de naam van de dierenarts bij wijze van borging.	Dit zal plaats gaan vinden.
Hoe vaak vindt er bedrijfsbegeleiding door de dierenarts plaats?	Minimaal 1x maand bedrijfsbegeleiding door dierenarts is wenselijk.	Dit zal plaats gaan vinden.
Zijn er bedrijfsgezondheid- en behandelplannen op het bedrijf aanwezig, en wat houden deze	In een bedrijfsgezondheid- en bedrijfsbehandelplan staan de preventieve maatregelen die het bedrijf neemt t.a.v. dierziekten en welke medicijnen worden	Er komt een gezondheidsplan voor het bedrijf.

in?	voorgeschreven.	
Welk type zoönosen komt voor bij de diersoort op het bedrijf en welke extra maatregelen heeft u genomen ter bestrijding van deze zoönosen?	Het is belangrijk om te weten welke zoönosen op het bedrijf kunnen voorkomen, voor de veehouder zelf, maar ook voor andere mensen die in de stallen komen. Bij inzicht in de relevante zoönosen krijgt men ook inzicht op welke wijze de zoönosen voorkomen kunnen worden en welke maatregelen men dus kan nemen.	Het bedrijf beschikt over verschillende certificaten. Bovendien controleert de afnemers van de melk op de aanwezigheid van sporen van verschillende ziekten. Tot op heden zijn er geen aangetroffen. De ondernemers is actief bezig met het voorkomen van zoönosen op zijn bedrijf, zodat hij vrij blijft van ziekten. In de bijlage de resultaten van de controle, voor zijn huidige bedrijfsvoering. Dit zal hij op deze locatie op dezelfde wijze voortzetten.
Wat voor een opleidingsplan voor personeel (inclusief eigenaar) is op het bedrijf aanwezig? Zijn hierin de volgende punten opgenomen: - zoönosen - hygiënemaatregelen - het houden van dieren - herkenning dierziektes - te nemen maatregelen In welke mate is er in het opleidingsplan aandacht voor periodieke bijscholing?	Om de kennis over zoönosen en preventiemaatregelen actueel te houden is het van belang dat de veehouder en eventuele medewerkers zich regelmatig laten bijscholen.	Er is binnen het bedrijf voldoende aandacht voor het opleiden van de ondernemer en de werknemers voor ten aanzien van de zoönosen. Dit zal vastgelegd worden in een opleidingsplan. In het kader van de certificeringen van het bedrijf is deze verlichting eveneens opgenomen. Hiermee is deze geborgd.

Huisvesting		
Wordt er een huisvestingsstelsel gebruikt dat gericht is op beheersing van introductie en verspreiding van micro-organismen, en waarom wel/niet?	Beschrijving van huisvesting systeem. Bij sommige huisvestingsstelsels is de kans op insleep en verspreiding veel minder dan bij andere stallen; bijvoorbeeld emissiearme stelsels.	Het betreft een rundveestel. Deze zijn in hun opzet altijd open om de ventilatie van de stal. Het is niet mogelijk om hierin aanpassingen te maken.
Is de professionele expertise van een dierenarts betrokken bij het stalontwerp (ontwikkeling van stal en huisvestingsstelsel), en waarom wel/niet?	De dierenarts heeft kennis van preventie van dierziekten.	Er is geen gebruik gemaakt van een dierenarts, aangezien er bij een rundveestel geen maatregelen mogelijk zijn om de verspreiding van dierziekten te voorkomen. Daarbij heeft de ondernemer ook kennis met betrekking tot het voorkomen van dierziekten.
Wordt er gebruik gemaakt van compartimentering (scheiding leeftijdsgroepen en afdelingen), en waarom wel/niet?	Bij compartimentering voorkom je dat micro-organismen verspreiden van de ene (leeftijd)s-groep dieren naar de andere groep.	Het jongere rundvee wordt in een aparte stal geplaatst. Voor het overige is er geen spreiding. Dit is ook niet gebruikelijk bij melkrundveebedrijven.
Hoe zijn de punten voor mestafzuiging gesitueerd?	De punten voor mestafzuiging niet onder luchtinlaatplaatsen situeren om zo de overdracht van ziektekiemen van extern te beperken.	Deze punten zijn gesitueerd aan de dichte wand, zuidzijde, van de stal.
Welke veterinaire adviezen zijn opgenomen?	Opnemen van veterinaire adviezen voor de verbetering van interne en externe biosecurity.	Geen
Waarom is er sprake van gesloten	Het advies is om een (zo veel mogelijk) gesloten	Het betreft een melkrundveebedrijf, welke haar

en/of open bedrijfsvoering?	bedrijfsvoering te hanteren om insleep van micro-organismen te verminderen.	eigen melkrundvee opfokt.
Wordt het aantal dieren in traditionele huisvestingsystemen verminderd (bijv. door oude stal niet meer te gebruiken voor veehouderij na gereedkomen nieuwe stal of oude stal aan te passen aan nieuwe eisen), en waarom wel/niet?	Minder dieren in traditionele, niet-emissiearme huisvesting leidt tot minder blootstelling van omwonenden aan micro-organismen.	Er zijn nog geen dieren op de locatie. De melkrundveestal zal voorzien worden van een emissiearme vloer.
Aan- en afvoer van dieren en mest		
Welke maatregelen worden genomen om de verspreiding van zoönosen bij de aan- en afvoer van dieren te voorkomen? - Is er een IKB-geregistreerde aan- en afvoer van dieren, en waarom wel/niet?	Zie IKB-eisen en IKB-rapportage. Een verwijzing naar een certificaat maakt niet altijd duidelijk welke maatregelen er daadwerkelijk, op het bedrijf, genomen worden. Beschrijf daarom expliciet de maatregelen die worden genomen en of de situatie in de aanvraag verandert.	Nee, het betreft een melkrundveebedrijf, welke haar eigen dieren opfokt.
Loopt de routing vrachtverkeer met levende dieren en mesttransport buiten bebouwde kom.		Aangezien het een melkrundveehouderij betreft zal er weinig transport met dieren plaatsvinden. De gronden van de initiatiefnemer zijn rondom de bedrijfslocatie gelegen. Hiedoor zal er geen

		mesttransport door de bebouwde komt plaats hoeven te vinden.
Is het mogelijk om bij een uitbraak van zoönosen wegen af te sluiten zodat diertransport en mesttransport buiten de bebouwde kom omgeleid wordt?		Hoewel dit voornamelijk een uitvoeringsmaatregel zal zijn van de overheid, is het bedrijf op een dusdanig locatie gelegen dat de aan- en afvoer van mest plaats kan vinden zonder dat er transporten door de bebouwde komt plaats hoeven te vinden.
Hoe worden activiteiten (zoals mest uitrijden of bewerkingen met mest) aangekondigd bij de bewoners in de lokale omgeving?		De ondernemer zal, zodra hij zijn bedrijf in werking heeft, tijdig aankondigen dat hij mest gaat rijden en/of mengen. Daarbij zal hij zoveel als mogelijk is rekening houden met de tijdstippen ten aanzien van het uitrijden van mest, en hierbij rekening houden met de weersomstandigheden.
Hoe worden afspraken gemaakt over activiteiten, zoals tijdstippen van uitrijden mest en rekening houden met weersomstandigheden?		Om de overlast van de beperken is met de transport bewegingen zoveel mogelijk getracht deze in de dagperiode te plannen. Zoals blijkt uit de berekening behorende bij het akoestisch onderzoek is dit niet in zijn geheel gelukt. Er zal sprake zijn van 2 verkeersbewegingen met een vrachtwagen in zowel de avond- als in de nachtperiode. De overige verkeersbewegingen met een vrachtwagen zullen wel plaatsvinden in de

		dagperiode, van 07.00 tot 19.00. Dit is vastgelegd in de voorschriften van de vergunning.
Hygiëne		
Is er bij het bedrijf een verandering in belasting van geur en fijnstof door de aangevraagde ontwikkeling, ook in relatie tot aantal blootgestelde bewoners in de lokale omgeving?	De uitstoot van micro-organismen kan via dezelfde routes lopen als de uitstoot van geur en fijnstof. Dit is mede afhankelijk van het soort en de grootte van het micro-organisme. Het aangeven hoe de uitstoot van geur en fijnstof verandert, geeft daardoor mede informatie over de mogelijkheid voor micro-organismen om zich naar de omgeving te verspreiden..	Het betreft een nieuwe ontwikkeling. De locatie van de stallen is in overleg met de omwonenden tot stand gekomen om de overlast tot een minimum te beperken. Het reduceren van de emissie van geur en fijn stof is bij melkrundveebedrijven niet mogelijk. (Er zijn nog geen erkende systemen beschikbaar).
Welke maatregelen worden genomen om de uitstoot van micro-organismen (maar ook fijnstof en geur) te reduceren? Enkele voorbeelden zijn: - Aangepast strooisel bij pluimvee. - Aanpassing lichtschema's. - Oliefilm drukleidingen	Uitstoot van micro-organismen kan via dezelfde routes als geur en fijnstof. Maatregelen die op fijnstof- en geurreductie zijn gericht, zullen ook de kans op uitstoot van micro-organismen verkleinen. Een ondernemer kan zelf de Maatlat duurzame veehouderij - eisen hanteren. Hiervoor is een subsidiemaatregel beschikbaar. Per diercategorie kunnen maatregelen variëren.	Niet van toepassing bij melkrundvee

- Droogfilterwand - Ionisatiefilter - Warmtewisselaar		
In welke mate is er een scheiding tussen het schone en niet-schone bedrijfsgedeelte?	De inrichting van een bedrijf is van belang voor uitstoot naar de buitenomgeving en kan ook de gezondheid van de dieren in belangrijke mate – positief of negatief beïnvloeden.	Er is sprake van een schoon en vuile weg.
Is er een spoelplaats aanwezig voor de dieren, en waarom wel/niet?		Er is een spoelplaats aanwezig, dit om verspreiding van ziekten te voorkomen.
Is er een aparte opvang beschikbaar voor zieke dieren, en waarom wel/niet?	Door zieke dieren in een aparte ruimte te plaatsen voorkomt men verdere verspreiding van de ziekte.	Er is een ziekenboeg op het bedrijf.
Hoe wordt verzekerd dat in het bedrijfsgedeelte geen andere (landbouw)huisdieren kunnen komen?	Bacteriën/ virussen kunnen worden verspreid door huisdieren.	Deze zijn niet aanwezig op het bedrijf. Daarbij zal de stal voorzien worden van zelfsluitende deuren.
Welke maatregelen zijn getroffen om watervervuiling te voorkomen?	Het waterleidingsysteem blijkt te vaak ziektekiemen en resistente bacteriën te verspreiden. Dit heeft invloed op antibioticaresistentie en de ontwikkeling van zoönosen. In de praktijk worden veel (chemische) middelen ingezet om de microbiologische kwaliteit te verbeteren, maar dit	Het bedrijf spoelt regelmatig de waterleidingen in de stallen en dergelijke door om de waterinstallaties goed op orde te houden.

	heeft negatieve gevolgen voor de kwaliteit van het drinkwater.	
Welke beschermingsmaatregelen worden toegepast als bezoekers de stal ingaan?	Ter preventie van overdracht van ziekteverwekkers naar dieren en vice versa.	Zij zullen moeten door de hygiënsluis.
Welke eisen zijn opgenomen voor de opslag van mest, voermiddelen, ongediertebestrijdingsmiddelen, gewasbeschermingsmiddelen?	I.v.m. veiligheid van belang dat de middelen in afgesloten ruimte staan. Is de mest afgedekt of wordt het meteen afgevoerd? Wat gebeurt er met de mest (uitrijden op eigen terrein, afgevoerd, verwerkt, etc.)?	De opslag van mest vindt plaats onder de stallen. De mestkelders voldoen aan alle wettelijke eisen. De gewasbestrijdings- en geneesmiddelen bevinden zich in een afgesloten ruimte. De mest zal voor het overgrote deel op eigen gronden worden uitgereden.
Wordt er een actief ongediertebestrijdingsbeleid gevoerd, en waarom wel/niet?	Ongedierte kan zorgen voor insleep en verspreiding van ziekteverwekkers.	Het bedrijf voert een actief ongedierte bestrijdingsbeleid, wat naast de verspreiding van ziekten aantasting van de voeropslagen en dergelijke voorkomt.
Is toegang tot het schone bedrijfsdeel alleen mogelijk via een hygiënesluis, en waarom wel/niet?	Bij een hygiënesluis is het duidelijk dat men zich moet omkleden, handen wassen en eventueel douchen voordat de bezoeker de stal betreedt.	Ja. Het betreden van de stal zal alleen mogelijk zijn via de hygiënesluis.
Welke eisen zijn er gesteld aan de hygiënesluis en omkleedruimte?	Bijvoorbeeld een nieuwe overall/ schoenen als je in ander compartiment/ stal komt om niet de micro-organismen mee te nemen van de ene plaats naar	Een rundveestel is niet gecompartmenteerd. Hiervan zal geen sprake zijn.

	de andere, handen wassen, douchen.	
Is er op het bedrijf een vaste werkverdeling (bijvoorbeeld per dag één werknemer per compartiment), en waarom wel/niet?	i.v.m. verspreiding van micro-organismen via de werknemer/ veehouder tussen de verschillende compartimenten of diergroepen.	Er is geen compartimentering op het bedrijf. Het betreft een melkrundveebedrijf.
Hoe wordt op het bedrijf voorkomen dat virussen zich tussen de twee diersoorten kunnen uitwisselen?	Met name de combinaties varkens en pluimvee, verwante soorten als rundvee en kleine herkauwers (schapen/geiten), en kleine herkauwers onderling brengen risico's m.b.t. zoönosen met zich mee.	Er is maar 1 diersoort aanwezig.
Hoe wordt het pluimvee gehuisvest? - Binnenhuisvesting - Buitenhuisvesting met overkapping - Buitenhuisvesting met extra monitoring - Buitenhuisvesting	Het gaat om een maatregel ter voorkoming op bewezen verhoogd risico op besmetting pluimvee via externe bronnen (trekvogels). Afhankelijk van de beoogde locatie en aantal omwonenden vindt hier afweging plaats tussen dierenwelzijn en gezondheid.	Er is geen pluimvee aanwezig.

Maatregelen ter voorkoming van verspreiding Q-koorts zijn vastgelegd in een factsheet van 24 november 2011 en richten zich onder andere op vaccinatie, tankmelkonderzoek, mestbeleid en hygiëne. Welke maatregelen heeft u binnen het bedrijf genomen?	Zie voor meest recente informatie: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/q_koorts	Het bedrijf houdt zich aan dit factsheet.
Wordt er deelgenomen aan GD keurmerk zoönosen, en waarom wel/niet?	Voor meer informatie over eisen en certificering: http://www.capraovis.nl/docs/LR%20GD1518%20flyer%20zoönosen(schoon).pdf	Ja, met de huidige bedrijfsvoering wordt hieraan deelgenomen. Dit zal op deze nieuwe locatie net zo zijn.
Signalering		
Wat voor een klachtenprotocol heeft het bedrijf? Is de ondernemer het aanspreekpunt voor klachten, en waarom wel/niet?		Bij een klacht zal de ondernemer in kaart brengen wat de oorzaak van de klacht is. De ondernemers zal vervolgens zo spoedig mogelijk de oorzaak van de klacht proberen weg te nemen. Nadat de klacht behandeld is, zal de ondernemer kijken hoe deze klacht in de toekomst voorkomen kan worden, door bijvoorbeeld een wijziging in de bedrijfsvoering.

		De klachtenprocedure zal worden vastgelegd door de ondernemer.
--	--	--

Bijlage 1: kaart van de omgeving

Bijlage 2: Gezondheidscertificeringen/maatregelen bedrijf

De Gezondheidsdienst voor Dieren

Rund

Referentie : 3711786
 Datum : 28 mei 2014
 Betreft : Bedrijfscertificaat

Midden Peel BV
 Voederheil 27
 5411 RJ Zeeland
 Nederland

BedrijfsCertificaat

Dit certificaat is afgegeven voor het onderstaande bedrijf

Bedrijfsgegevens:

UBN	Bedrijfsadres
420745	Voederheil 27 Zeeland

Dierenartspraktijk:

Naam	Adres	Dap
DAC Aadal	Laag Beugt 2 B Heeswijk Dinther	94073

Statusoverzicht op:

Datum	28-05-2014	
Programma	Deelname	Status*
Leptospirose	Certificering	Vrij
IBR	Certificering	Vrij
BVD	Certificering	Vrij
Paratuberculose	PPN	Status A
Neospora	GD Tankmelk Neospora	Deelnemer
Salmonella	Certificering	Onverdacht

*) de statussen gelden op datum van dagtekening en conform het programma dat van toepassing is.

Let op: Mogelijk zijn uw Eigen Verklaringen niet meer geldig. Controleert u deze voor gebruik.

Foqus Koe dierziektetestatus

Hier ziet u de gegevens van uw dierziektetestatus. Daaronder ziet u de doelen en eisen binnen het onderwerp koe.

Lepto-gegevens

Ziekte	Datum uitwisseling	Datum status	Status omschrijving
Lepto	19-03-2008	02-01-2006	Leptospirose vrij

Para-gegevens

Ziekte	Datum uitwisseling	Datum status	Status omschrijving
Para	23-12-2014	24-07-2008	Status A PPN
Para	18-01-2011	24-07-2008	Status A PPN

Salmonella

Tanknummer	Datum leverantie	Uitslag	Niveau
40162	05-02-2015	Gunstig	1
40162	02-10-2014	Gunstig	1
40162	04-06-2014	Gunstig	1
40162	10-02-2014	Gunstig	1
40162	01-10-2013	Gunstig	1

Para-gegevens

Ziekte	Datum uitwisseling	Datum status	Status omschrijving
Para	23-12-2014	24-07-2008	Status A PPN
Para	18-01-2011	24-07-2008	Status A PPN

Salmonella

Tanknummer	Datum leverantie	Uitslag	Niveau
40162	05-02-2015	Gunstig	1
40162	02-10-2014	Gunstig	1
40162	04-06-2014	Gunstig	1
40162	10-02-2014	Gunstig	1
40162	01-10-2013	Gunstig	1
40162	06-06-2013	Gunstig	1
40162	09-02-2013	Gunstig	1

Datum uitwisseling	Datum status	Stat. Salmo
22-01-2015	20-05-2010	Salmonella onverdacht
02-11-2012	20-05-2010	Salmonella onverdacht

Hart voor Brabant

Gezondheid telt!

Gemeente Landerd
mevrouw van de Ven
Postbus 35
5410 AA Zeeland

Kenmerk: UIT-15033979 Datum: 1 mei 2015
Behandeld door: A. Rietveld E-mail: milieu@ggd-bureaugmv.nl
Onderwerp: Advies over zoönosen bij uitbreiding Peelweg 20 te Zeeland m.b.v. toetsingsinstrument
gezondheid en veehouderij

Geachte mevrouw Van de Ven,

Op 1 april 2015 heeft de gemeente Landerd Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland (Bureau GMV) gevraagd te adviseren over de gezondheidsaspecten met betrekking tot zoönosen die de gemeente kan meewegen in haar considerans in de vergunningverlening van de bedrijfsuitbreiding aan Peelweg 20 te Zeeland. Al eerder, kenmerk UIT-14031076 dd. 4 juli 2015, is er door de GGD een advies uitgebracht. Het plan van de aanvraag is echter gewijzigd. Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van het door de ondernemer ingevulde toetsingsinstrument met bijbehorende notities. Het gebruikte toetsingsinstrument is een aangepaste versie van het toetsingsinstrument gezondheid en veehouderij¹. In tegenstelling tot het oorspronkelijke toetsingsinstrument wordt in de gebruikte versie met name ingegaan op het aspect zoönose. De indicatoren fijn stof en geur worden meegenomen in de beoordeling door de omgevingsdienst. De relatie met gezondheid daarbij is door de gemeente structureel vastgelegd in haar geurgebiedsvisie en wordt op die manier meegewogen.

De inhoudelijke beoordeling met betrekking tot zoönosen is gemaakt door de GGD afdeling Infectieziektenbestrijding (IZB). In de beoordeling is de GGD ervan uitgegaan dat de gemeente zelf de milieugegevens zoals aangeleverd voor de vergunningaanvraag door het bedrijf op juistheid heeft gecontroleerd. Daarnaast is in onderstaand advies enkel rekening gehouden met de uitbreiding aan de Peelweg 20 te Zeeland. Er is geen rekening gehouden met andere mogelijke gelijktijdige uitbreidingen binnen de directe omgeving van het bedrijf.

¹ Aanvullend toetsingsinstrument: Een risico-inventarisatie en -evaluatie voor gezondheid bij veehouderij. Nijdam, et.al, 2013. Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland.

Leeswijzer

Voordat de aanvraag wordt beoordeeld, wordt eerst kort ingegaan op de gezondheidsaspecten die een rol spelen bij veehouderij. Hierna wordt dieper ingegaan op het aspect zoönosen, waarna de beoordeling over de gezondheidsaspecten met betrekking tot zoönosen volgt. Tot slot worden de conclusies en adviezen van Bureau GMV/ IZB gegeven.

Achtergrond: gezondheid en veehouderij

Omwonenden van veehouderijen kunnen een verhoogde blootstelling aan onder meer geur, fijn stof, endotoxinen en biologische agentia hebben.

Van geur is bekend dat dit kan leiden tot (ernstige) hinder en andere gezondheidsklachten zoals misselijkheid en hoofdpijn. Van vee-gerelateerd fijn stof, endotoxinen en biologische agentia is bekend dat deze tot gezondheidseffecten zoals luchtwegklachten en van dier-op-mens overdraagbare infectieziekten kunnen leiden. Het is echter nog niet goed inzichtelijk vanaf welke concentraties of binnen welke afstand tot aan veehouderijen verhoogde risico's of hinderpercentages optreden.

Daarom is het uitgangspunt van Bureau GMV dat het recht op het verspreiden van geur, fijn stof en de daaraan gekoppelde biologische agentia samen dient te gaan met de verantwoordelijkheid om te werken volgens het ALARA-principe: 'as low as reasonably achievable'.

In (gemeentelijk) beleid is door Landerd vastgelegd aan welke normen voldaan moet worden met betrekking tot fijn stof en geur. Zo is in de geurverordening als ijkpunt voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor de woonkernen een maximaal hinderpercentage van 12% (achtergrond geurbelasting 10 O_{Ue}/m³) gehanteerd en voor het buitengebied 20% (achtergrond geurbelasting 20 O_{Ue}/m³). De aspecten fijn stof en geur worden beoordeeld door de omgevingsdienst en zijn niet meer in de beoordeling van de GGD meegenomen.

Zoönosen

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen kunnen overgaan. Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen die zich via de lucht verspreiden naar mensen via direct contact tussen dier en mens of via voedsel. Voor omwonenden zijn vooral de via de lucht overdraagbare aandoeningen van belang. De belangrijkste zijn Q-koorts en influenza (vogelgriep, varkensgriep). De aanwezige veehouderijbedrijven zorgen voor een (mogelijke) verhoogde blootstelling aan via de lucht overdraagbare zoönosenverwekkers en antibioticaresistente bacteriën die leiden tot een verhoogd risico op infectieziekten of onbehandelbare infecties. Het is nog niet goed inzichtelijk vanaf welke concentraties of binnen welke afstand tot aan veehouderijen het risico verhoogd is.

In het aanvullend toetsingsinstrument is de insteek gekozen om als overheid en ondernemer te laten zien welke inspanningen gedaan worden om gezondheidsrisico's redelijkerwijs en vanuit voorzorg te beperken, op basis van huidige (wetenschappelijke) kennis en inzichten. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de oorzaak-effect keten.

Beoordeling

Bureau GMV/ IZB concluderen het volgende:

- De aanvraag betreft een melkveehouderij waar momenteel volgens de vergunde situatie nog geen dieren worden gehouden. In de nieuwe situatie is er sprake van 199 melkkoeien en 140 stuks jongvee. Er zal geen sprake zijn van tussentijdse aanvoer van dieren, maar van eigen opfok.
- De dichtstbijzijnde gevoelige bestemmingen zijn gelegen op ca. 200 meter van het bedrijf.
- Binnen het bedrijf wordt 1 diersoort bedrijfsmatig gehouden.
- De aanvraag omvat voornemens om een gezondheidsplan en een opleidingsplan te maken.
- Bij de maatregelen gericht op voorkomen van verspreiding zoönosen heeft de ondernemer informatie opgenomen die in het algemeen correct is.
- De ondernemer beschrijft de hygiënemaatregelen ter voorkoming van verspreiding en uitstoot van zoönosen op het bedrijf, zoals een emissiearme vloer, hygiënesluis en reiniging van het waterleidingstelsel. Het nemen van de voorgestelde hygiënemaatregelen beoordeelt de afdeling Infectieziektenbestrijding als positief. Een protocol waarin de reiniging van het watersysteem is opgenomen wordt niet vermeld.

Adviezen

- De ondernemer dient een bedrijfsgezondheidsplan, een bedrijfsbehandelplan, een opleidingsplan en een reinigingsprotocol voor het waterleidingstelsel te hebben en te borgen.

Eindconclusie

- Bureau GMV/ IZB beoordeelt de voorgestelde wijziging met betrekking tot zoönosen als acceptabel.
- De bovenstaande conclusie is alleen van toepassing mits zorg wordt gedragen dat de bovenstaande maatregelen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Daarvoor is een goede borging in de vergunning of in gemeentelijk beleid noodzakelijk zodat, indien nodig, tot controle en handhaving kan worden overgegaan.

Deze gezondheidkundige beoordeling kan door de gemeente gebruikt worden in haar considerans.

Hart voor Brabant

Gezondheid telt!

Als u nog vragen heeft over voorgenoemde advies, kunt u contact opnemen met Bureau GMV, telefoonnummer 0900 3 68 68 68.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw A. Rietveld

Arts Infectieziektebestrijding

GGD Hart voor Brabant